

ΧΗΜΕΙΑ ΘΕΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΕΡΓΑΣΙΑ 2
ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΟΞΕΙΔΟΑΝΑΓΩΓΗΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ

1. Δίνονται οι παρακάτω χημικές αντιδράσεις προσθήκης :

- α) αιθυλένιο + χλώριο
- β) αιθυλένιο + υδρογόνο
- γ) αιθυλένιο + υδροχλώριο

Να γράψετε τις χημικές εξισώσεις των παραπάνω χημικών αντιδράσεων και να βρείτε για κάθε ένα από τα δύο άτομα άνθρακα του αιθυλενίου αν παθαίνει οξείδωση ή αναγωγή.

2. Να γραφούν οι χημικές εξισώσεις των παρακάτω χημικών αντιδράσεων :

- α) Οξείδωση μεθανόλης σε οξύ, από διάλυμα KMnO_4 παρουσία H_2SO_4 .
- β) Οξείδωση μεθανόλης σε αλδεΐδη από διάλυμα $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ παρουσία H_2SO_4 .
- γ) Οξείδωση 2-προπανόλης από διάλυμα KMnO_4 παρουσία H_2SO_4 .
- δ) Οξείδωση μεθανάλης (φορμαλδεΐδη) από αντιδραστήριο Fehling.
- ε) Οξείδωση μεθανάλης (φορμαλδεΐδη) από αντιδραστήριο Tollens.
- στ) Οξείδωση οξαλικού (αιθανοδιϊκού) οξέος από διάλυμα KMnO_4 παρουσία H_2SO_4 .
- ζ) Οξείδωση οξαλικού (αιθανοδιϊκού) νατρίου από διάλυμα KMnO_4 παρουσία H_2SO_4 .
- η) Οξείδωση οξαλικού (αιθανοδιϊκού) οξέος από διάλυμα $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ παρουσία H_2SO_4 .
- θ) Οξείδωση οξαλικού (αιθανοδιϊκού) νατρίου από διάλυμα $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ παρουσία H_2SO_4 .
- ι) Οξείδωση 2-προπανόλης από διάλυμα $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ παρουσία H_2SO_4 .
- ια) Οξείδωση 1-βουτανόλης σε οξύ, από διάλυμα KMnO_4 παρουσία H_2SO_4 .
- ιβ) Οξείδωση ακεταλδεΐδης (αιθανάλης), από αντιδραστήριο Fehling.
- ιγ) Οξείδωση προπανάλης από αντιδραστήριο Tollens.
- ιδ) Οξείδωση μυρμιγκικού (μεθανικού) οξέος από διάλυμα KMnO_4 παρουσία H_2SO_4 .
- ιε) Οξείδωση μυρμιγκικού (μεθανικού) οξέος από διάλυμα $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ παρουσία H_2SO_4 .
- ιστ) Οξείδωση μυρμιγκικού (μεθανικού) νατρίου από διάλυμα KMnO_4 παρουσία H_2SO_4 .
- ιζ) Οξείδωση μυρμιγκικού (μεθανικού) νατρίου από διάλυμα $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ παρουσία H_2SO_4 .
- ιη) Οξείδωση μυρμιγκικού (μεθανικού) οξέος από αντιδραστήριο Tollens.
- ιθ) Οξείδωση προπανάλης από διάλυμα KMnO_4 παρουσία H_2SO_4 .

κ) Οξειδωση μεθυλοπροπανόλης από διάλυμα $K_2Cr_2O_7$ παρουσία H_2SO_4 .

κα) Οξειδωση διμέθυλοπροπανόλης σε οξύ από διάλυμα $KMnO_4$ παρουσία H_2SO_4 .

κβ) Οξειδωση αιθανόλης σε οξύ από διάλυμα $KMnO_4$ παρουσία HCl .

κγ) Οξειδωση 2-προπανόλης από διάλυμα $K_2Cr_2O_7$ παρουσία HCl .

3. Ποιον όγκο όξινου (H_2SO_4), διαλύματος $KMnO_4$ 0,2M μπορούν να αποχρωματίσουν 18,4 g αιθανόλης αν η αιθανόλη οξειδωθεί σε οξύ;

4. 20 ml διαλύματος $HCOOH$ (διάλυμα Δ_1), αντιδρά με διάλυμα $KMnO_4$ 0,1M παρουσία H_2SO_4 (διάλυμα Δ_2). Αν για να αντιδράσει όλη η ποσότητα του $HCOOH$ καταναλώθηκαν 40ml διαλύματος Δ_2 , να βρεθεί η συγκέντρωση του διαλύματος Δ_1 .

5. 16,4g μίγματος ακεταλδεΐδης και 2-προπανόλης, αντιδρούν με περίσσεια αντιδραστήριου Fehling, οπότε σχηματίζονται 14,3g ιζήματος. Ποια είναι η σύσταση του μίγματος;

6. Ένα μίγμα που αποτελείται από 1-προπανόλη και 2-προπανόλη έχει μάζα 18g. Το μίγμα οξειδώνεται πλήρως από περίσσεια διαλύματος $KMnO_4$ παρουσία H_2SO_4 , οπότε σχηματίζεται μίγμα δύο οργανικών ενώσεων που έχει μάζα 19g. Αν όλη η ποσότητα της 1-προπανόλης οξειδώνεται σε καρβοξυλικό οξύ, να βρεθεί η σύσταση του αρχικού μίγματος των δύο αλκοολών.

7. 11,5g CH_3CH_2OH αντιδρούν πλήρως με 600ml διαλύματος $KMnO_4$ 0,3M παρουσία H_2SO_4 , οπότε σχηματίζεται μίγμα δύο οργανικών προϊόντων.

α) Να βρεθεί η σύσταση του μίγματος των δύο οργανικών προϊόντων.

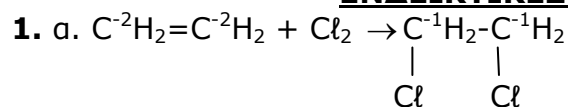
β) Να υπολογιστεί η μάζα του ιζήματος που παράγεται αν το μίγμα αντιδράσει με περίσσεια αντιδραστήριου Fehling.

Από το σχολικό βιβλίο (από το κεφάλαιο της οργανικής χημείας) :

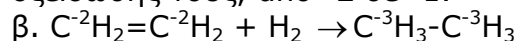
Προφορικά : Ερωτήσεις :-

Γραπτά : Ασκήσεις 73, 74, 75.

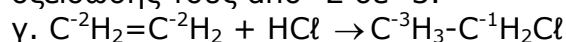
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

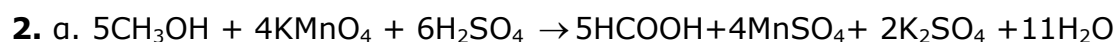
Και τα δύο άτομα C παθαίνουν οξειδωση αφού αυξάνεται ο αριθμός οξειδωσης τους, από -2 σε -1.

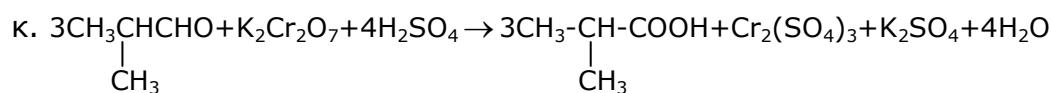
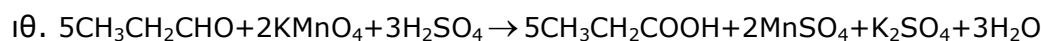
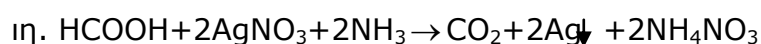
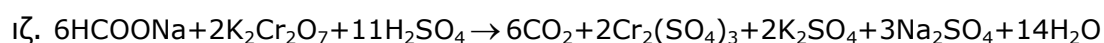
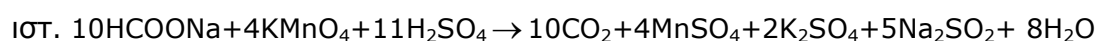
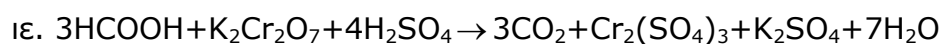
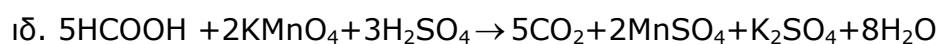
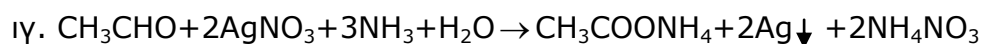
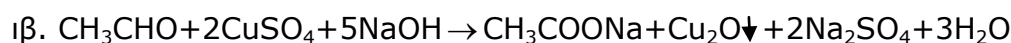
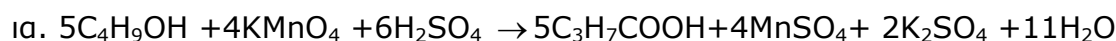
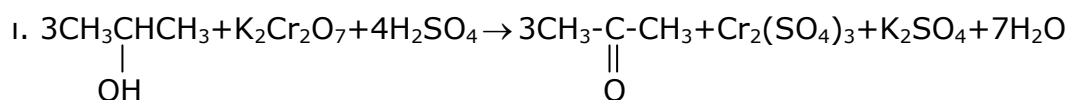
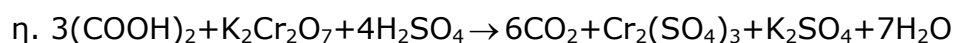
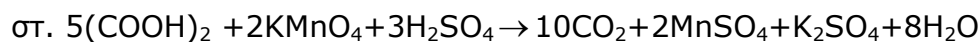
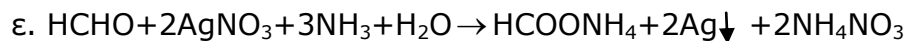
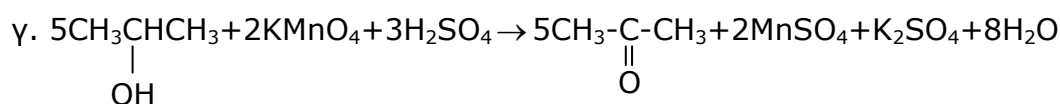
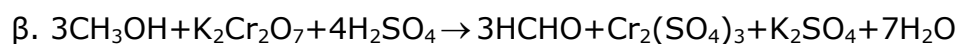

Και τα δύο άτομα C παθαίνουν αναγωγή αφού μειώνεται ο αριθμός οξειδωσης τους από -2 σε -3.

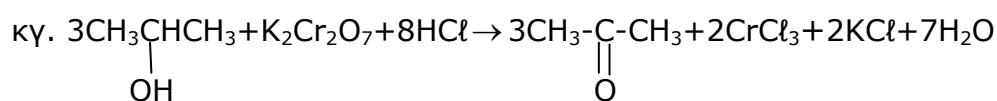
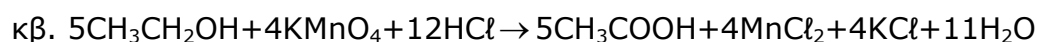

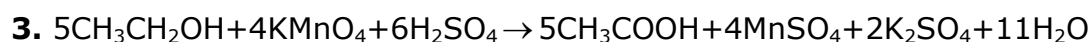
Το πρώτο άτομο C παθαίνει αναγωγή αφού ο αριθμός οξειδωσης του από -2 σε -3, ενώ το δεύτερο άτομο C παθαίνει οξειδωση αφού ο αριθμός οξειδωσης του αυξάνεται από -2 σε -1. Άρα έχουμε περίπτωση αυτοοξειδοαναγωγής αφού στην ίδια ουσία (το $CH_2=CH_2$), βρίσκεται και το στοιχείο που παθαίνει οξειδωση και το στοιχείο που παθαίνει αναγωγή.

κα. Δεν γίνεται γιατί η διμεθυλοπροπανόλη είναι τριτοταγής αλκοόλη.

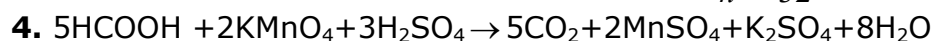

Τα 18,4g $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ είναι $n = \frac{18,4}{46} = 0,4 \text{ mol}$. Άρα από την αντίδραση έχουμε

ότι τα 0,4mol $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ αντιδρούν με $\frac{4}{5} \cdot 0,4 = 0,32 \text{ mol KMnO}_4$. Άρα ο

όγκος του διαλύματος που τα περιέχει, είναι $V = \frac{C}{n} = \frac{0,2}{32} = 0,625 \text{ L}$ ή 625mL.

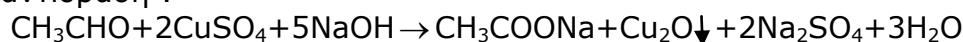

Τα 40 mL Δ_2 περιέχουν $n = 0,1 \cdot 0,04 = 0,004 \text{ mol KMnO}_4$. Από την αντίδραση

βλέπουμε αυτά αντιδρούν με $\frac{5}{2} \cdot 0,004 = 0,01 \text{ mol HCOOH}$. Άρα το Δ_1 έχει

συγκέντρωση $C = \frac{0,01}{0,02} = 0,5 \text{ M}$.

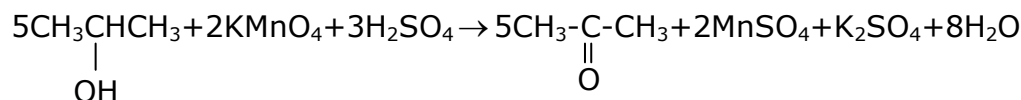
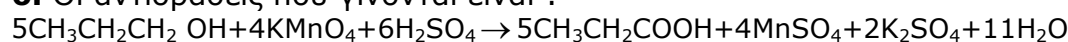
5. Με το αντιδραστήριο Fehling αντιδρά μόνο η αλδεΐδη, σύμφωνα με την αντίδραση :

Τα 143g Cu_2O είναι $n = \frac{14,3}{143} = 0,1 \text{ mol}$. Από την αντίδραση φαίνεται ότι

αντέδρασαν 0,1 mol CH_3CHO που έχουν μάζα $m = 0,1 \cdot 44 = 4,4 \text{ g}$. Άρα το αρχικό μας μίγμα περιέχει 4,4 g CH_3CHO και $16,4 - 4,4 = 12 \text{ g}$ 2-προπανόλης.

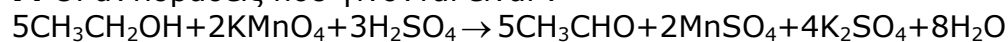
6. Οι αντιδράσεις που γίνονται είναι :

Έστω x mol 1-προπανόλης και y mol 2-προπανόλης, η σύσταση του αρχικού μίγματος. Είναι $60x + 60y = 18 \rightarrow x + y = 0,3$ (1).

Από την πρώτη αντίδραση παράγονται x mol $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$ και από τη δεύτερη παράγονται y mol CH_3COCH_3 άρα είναι $74x + 58y = 19$ (2). Από τη λύση του συστήματος των (1) και (2), προκύπτει $x = 0,1 \text{ mol}$ ή $0,1 \cdot 60 = 6 \text{ g}$ και $y = 0,2 \text{ mol}$ ή $0,2 \cdot 60 = 12 \text{ g}$.

7. Οι αντιδράσεις που γίνονται είναι :

Έστω x mol αιθανόλης που οξειδώνεται σε αλδεΐδη και y mol αιθανόλης που οξειδώνεται σε οξύ. Άρα είναι $46(x + y) = 11,5 \rightarrow x + y = 0,25$ (1).

Τα mol του KMnO_4 που αντιδρούν συνολικά είναι $n = 0,3 \cdot 0,6 = 0,18$.

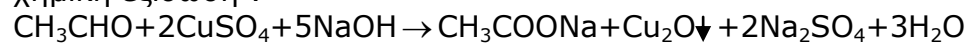
Από την πρώτη αντίδραση αντιδρούν $\frac{2}{5} \cdot x$ mol KMnO_4 και από τη δεύτερη

αντιδρούν $\frac{4}{5} \cdot y$ mol KMnO_4 . Άρα έχουμε $\frac{2}{5} \cdot x + \frac{4}{5} \cdot y = 0,18 \rightarrow x + 2y = 0,45$

(2). Από το σύστημα των (1) και (2) προκύπτει $x = 0,05 \text{ mol}$ και $y = 0,2 \text{ mol}$.

α. Από την πρώτη αντίδραση, παράγονται 0,05 mol CH₃CHO και από τη δεύτερη 0,2 mol CH₃COOH.

β. Με αντιδραστήριο Fehling αντιδρά μόνο η CH₃CHO σύμφωνα με τη χημική εξίσωση :

Άρα 0,05 mol CH₃CHO, παράγονται 0,05 mol Cu₂O που είναι 0,05 · 143 = 7,15 g.